

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

**Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie**
Directie Ondernemerschap

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Datum 15 december 2025
Betreft Voortgang nieuwe aanpak regeldruk voor ondernemers

Ons kenmerk
DGBI-O / 102323242

Geachte Voorzitter,

Bijlage(n)
1

Nederland is een regeldicht land. De bedoelingen achter regels zijn goed - vaak ter bescherming van een gerechtvaardigd belang. Regels kunnen bovendien ondernemers helpen door bijvoorbeeld standaarden neer te leggen en een gelijk speelveld te creëren. Maar de administratief zware invulling van deze regels, alsook de hoeveelheid ervan en de tegenstrijdigheid van regels waarvan meer dan eens sprake is, verstikt ons ondernemingsklimaat en daarmee ook ons verdienvermogen. Regelgeving kan voortkomen uit wantrouwen en het geloof dat regels vaak de oplossing voor een probleem zijn. Een bekende reflex van de politiek en overheid is om risico's, tot vaak ver achter de komma, trachten weg te managen met regelgeving. Voor veel ondernemers vergaat daardoor de lust om te ondernemen. En voor veel startende ondernemers is het verre van eenvoudig om met de grote hoeveelheid regels om te gaan. Het kabinet merkt dat in contacten met ondernemers, net als waarschijnlijk de leden van uw Kamer tijdens hun gesprekken en werkbezoeken.

Daarom heb ik op 5 september 2025 uw Kamer geïnformeerd over een nieuwe, concretere, veel minder vrijblijvende en kabinetsbrede aanpak voor regeldrukvermindering voor ondernemers¹. Ik zie die aanpak als een 'aanvalsplan', waarbij het kabinet de lat bewust hoog legt, want anders komen we niet veel verder. Het is een plan waarbij alle ministeries die regels hebben voor ondernemers meedoen en gaan leveren. Het kabinet begint met het schrappen of verminderen van de regeldruk van 500 regels vóór de zomer van 2026. Met de motie Yesilgöz-Zegerius en Bontenbal² heeft uw Kamer gevraagd om voor het einde van 2025 een brede inventarisatie op elk departement te doen van welke 500 regels kunnen worden geschrapt of waarvan de regeldruk kan worden verminderd, en inzicht te geven in de aanpak daarvoor. Met deze brief geeft het kabinet invulling aan deze motie.

¹ Kamerstuk II 2025/26, 29515, nr. 706

² Kamerstuk II 2025/26, 36800, nr. 16

Ook met betrekking tot regeldruk is voorkomen natuurlijk beter dan genezen. Daarom maakt het kabinet zich - naast deze nieuwe aanpak voor bestaande regeldruk - sterk om zoveel mogelijk nieuwe onnodige regeldruk te voorkomen. Bijvoorbeeld door Europese wet- en regelgeving lastenluw te implementeren en alternatieve oplossingen te vinden voor voorgestelde of voorgenomen regels. Een voorbeeld van voorgenomen regels, die nadrukkelijk zijn overwogen, maar uiteindelijk niet zijn ingevoerd, is het besluit van de minister van Financiën om, na een door uw Kamer verzochte verkenning hiernaar, niet over te gaan tot nationale klimaatwetgeving voor de financiële sector³. Een verkenning naar deze maatregelen werd aangekondigd door het vorige kabinet⁴ en werd door een Kamermotie ondersteund⁵.

Het kabinet heeft afgesproken dat elk departement een concrete bijdrage levert. Met deze brief geef ik u een eerste stand van zaken van de voortgang van ons 'aanvalsplan'.

Inventarisatie

Eenvoudig is het structureel verminderen van onnodige regeldruk niet. Anders was het immers allang gebeurd. De regelgeving die we hebben is een ingewikkeld bouwwerk geworden.

Toch merk ik dat een ambitieuze doelstelling beweging op gang brengt. Het kabinet heeft de uitvoering van de motie collectief opgepakt. Elk departement is aan de slag gegaan met een brede inventarisatie van regels die ondernemers onnodig belasten. Het kabinet heeft bij de totstandkoming van deze lijst geluisterd naar signalen uit de praktijk middels:

1. Directe input van brancheorganisaties en ondernemers;
2. De negen MKB-indicatorbedrijvenonderzoeken die de meest belastende verplichtingen voor negen specifieke sectoren in beeld brengen⁶;
3. Signalen van het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR), waaronder negatieve adviezen bij voorstellen voor wet- en regelgeving van de afgelopen acht jaar;
4. Evaluaties van bestaande wet- en regelgeving.

Eerste tussenresultaat

Het zal u niet verbazen dat we in de drie maanden dat we bezig zijn nog niet op de 500 regels zitten. Maar we zijn wel goed op weg! Er is door de verschillende departementen hard gewerkt aan deze lijst van eerste regels waarmee het kabinet aan de slag gaat. Het eerste tussenresultaat is een lijst van 218 bestaande regels (zie bijlage 1). Regels zijn verplichtingen, verboden of normen waaraan ondernemingen moeten voldoen, en die gepaard gaan met regeldruk. Het omvat zowel concrete eisen (zoals het indienen van documenten, meten van waarden of rapporteren van gegevens) als open normen die naleving en verantwoording

³ Kamerstuk II 2024/25, 32013, nr. 304

⁴ Kamerstuk II 2022/23, 32013, nr. 281

⁵ Kamerstuk II 2022/23, 32013, nr. 259

⁶ Kamerstuk II 2024/25, 32637, nr. 667

vereisen. Die regels kunnen onderdeel zijn van een wet, een algemene maatregel van bestuur, een ministeriële regeling, Europese verordeningen en richtlijnen of gaan om beleidsregels (ook van onder meer toezichthouders). Een regel staat op de lijst als het kabinet voor deze regel stappen gaat zetten om regeldruk te verminderen (voor de zomer 2026) of dat recent heeft gedaan (vanaf 1 januari 2025)⁷. In dat kader gelden verbeterde voorlichting en dienstverlening niet als regeldrukvermindering.

Bij het aanpassen van wet- en regelgeving wordt rekening gehouden met de budgettaire consequenties. Aanpassingen die budgettaire consequenties hebben, worden ook integraal gewogen tijdens de daarvoor aangewezen besluitvormingsmomenten in het voorjaar en najaar. Bovendien moet rekening worden gehouden met de mogelijkheden in onder meer uitvoering en toezicht.

De departementen die verantwoordelijk zijn voor deze regels zijn hiermee nu aan de slag. Het uitgangspunt daarbij is helder: de publieke doelen die achter deze regels zitten, onverminderd realiseren, maar met minder regeldruk. En waar nodig afwegingen maken tussen enerzijds het doel en het effect van een regel en anderzijds de regeldruk waarmee het gaat gepaard. Hiermee maken we Nederland lastenlruwer voor ondernemers, terwijl we de doelen niet uit het oog verliezen, zoals de bescherming van mens en milieu, volksgezondheid, veiligheid en de bescherming van werknemers. Dit is het startpunt van de departementale reductieplannen.

Hieronder treft u een tussenstand van het aantal regels dat op dit moment in kaart is gebracht om te schrappen of in administratieve druk te verminderen, en waaraan op dit moment wordt gewerkt per departement. Daarbij wil ik benadrukken dat deze maatregelen voor regeldrukvermindering volgen uit een eerste inventarisatie. De departementen doen verder onderzoek naar mogelijke andere maatregelen.

Departement	Aantal regels
SZW	52
IenW	21
FIN ⁸	32
EZ	32
J&V	36
KGG	8

⁷ Als regeldrukvermindering wordt gerealiseerd door aanpassing van wetgeving, is dit opgenomen in de lijst indien de wet in deze periode in werking is getreden, het wetsvoorstel is behandeling is bij de Tweede en Eerste Kamer, in internetconsultatie is gegaan of een wetsvoorstel in voorbereiding is.

⁸ Financiën: een aantal regels valt aan te merken als een verzameling van regels, aangezien in die gevallen gehele wetsvoorstellen als één regel zijn opgenomen. Het aantal regels betreft daarom nadrukkelijk een minimum inschatting. Fiscale regelingen zijn opgenomen bij het beleidsverantwoordelijke departement en vallen dus niet onder de telling van Financiën. Dat laat onverlet dat Financiën stelselverantwoordelijk is.

LVVN	2
VRO ⁹	7
VWS	25
BZK	1
OCW	2
Totaal	218

Figuur 1: Eerste tussenresultaat nieuwe regeldrukaanpak per departement.

Perspectief

Van de regels op de lijst die het kabinet nu aanpakt is een deel Europese wet- en regelgeving. Voor die regels sluit het kabinet zich aan bij de ambitieuze vereenvoudigingsagenda van de Europese Commissie, zoals EU-omnibussen of geplande herzieningen van EU-regels. Daarbovenop zet het kabinet zich op EU-niveau ook actief in door zelf voorstellen voor regeldrukvermindering te doen en daarin op te trekken met andere lidstaten. Nederland doet dit bijvoorbeeld al ten aanzien van (transparantie)voorschriften in het raamwerk met betrekking tot securitisaties, dat voor banken en verzekeraars geldt. Voor niet al deze Europese regels zijn resultaten voor de zomer van 2026 waarschijnlijk haalbaar, omdat het vaak gaat om trajecten die langer duren. Regels die van de EU afkomstig zijn, kunnen niet nationaal aangepast worden. Zo kan alleen de Europese Commissie voorstellen doen voor aanpassing van Europese wet- en regelgeving. Daarvoor is vervolgens een gekwalificeerde meerderheid of unanimiteit vereist, evenals steun van het Europese Parlement als medewetgever. Dat weerhoudt ons er niet van om hier onverminderd en stevig op in te blijven zetten, bijvoorbeeld via non-papers. Ook zorgt het kabinet dat Europese regelgeving zo lastenluw mogelijk wordt geïmplementeerd in onze nationale wet- en regelgeving.

Daarnaast zijn veel regels onderdeel van complexe systemen en daarvan niet los te koppelen. Deze regels zijn onderdeel van een bredere vereenvoudigings- en hervormingsopgave. Er is meer tijd nodig om dergelijke regels te inventariseren en aan te pakken. Denk bijvoorbeeld aan de doorlichting van fiscale wetgeving in de winstsfeer die de staatssecretaris van Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane recent heeft opgestart. Met andere woorden: we werken zowel op de korte als op de wat langere termijn aan regeldrukreductie.

Mijn verwachting is dan ook dat het kabinet het huidige aantal regels op de lijst de komende periode flink zal uitbreiden. De komende maanden zal het kabinet werken aan het schrappen en administratief luwer maken van de regels die reeds in kaart zijn gebracht en doorwerken aan het in kaart brengen van meer regels om het target van 500 te halen. De departementen hebben hiervoor in de afgelopen periode verschillende processen opgezet. In de bijlage staat een aantal

⁹ VRO: een deel van de maatregelen volgt uit het programma STOER, dat gericht is op het vermindering van regeldruk voor de woningbouw.

trajecten, waarvan bijvoorbeeld het Ministerie van Financiën verwacht dat hier nog aanvullende regeldrukreductie uit zal volgen. Zo zet de minister van Financiën in Europese vergaderingen en internationale gremia in op ambitieuze versimpeling van het raamwerk voor bankregelgeving, bijvoorbeeld door dubbele rapportagestandaarden en -formats voor banken weg te nemen.

Verschillende manieren voor verminderen regeldruk

Het verminderen van regeldruk doen we op verschillende manieren. In figuur 2 hieronder ziet u dat in één oogopslag. Regels die niet langer noodzakelijk zijn of proportioneel worden geacht, worden gedeeltelijk of volledig geschrapt. Bij andere regels wordt de doelgroep verkleind door het mkb of andere groepen vrij te stellen. Sommige verplichtingen hoeven minder vaak te worden uitgevoerd of termijnen worden verlengd, zodat ondernemers meer ademruimte krijgen. Waar dat kan, worden regels vereenvoudigd, gestroomlijnd en gestandaardiseerd. In sommige gevallen kunnen data- en software-oplossingen helpen om regeldruk te verlagen, bijvoorbeeld door betere koppelingen met boekhoudsoftware. Regeldrukvermindering kan ook worden gerealiseerd door toezicht op een andere manier te organiseren, bijvoorbeeld door meer uit te gaan van vertrouwen en bij het misbruiken van dit vertrouwen veel harder te sanctioneren.

Ik noem een aantal voorbeelden om kleuring te geven aan de verschillende manieren voor de aanpak van regels en vermindering van regeldruk.

- De minister van Financiën schrapt de nationale informatievereisten voor het aanbieden van effecten aan het publiek die zijn vrijgesteld van de prospectusplicht.
- Ik zal mij samen met de staatssecretaris van Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane en het CBS inspannen om de gegevens uit de ViDa-richtlijn (VAT in the Digital Age) aan te laten sluiten op de statistiekbehoeften, zodat de uitvraag bij bedrijven naar exportgegevens drastisch wordt verminderd of zelfs kan worden stopgezet.
- De staatssecretaris van Openbaar Vervoer en Milieu zondert organisaties tot 250 werknemers uit van het jaarlijks rapporteren over zakelijke en woon-werk mobiliteit van hun werknemers en zorgt zo voor regeldrukvermindering.
- De minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening heeft in het programma STOER meer dan 100 knelpunten geïdentificeerd om de regeldruk in de woningbouwsector te verminderen, wat een indirect effect heeft op de regeldruk voor ondernemers die werkzaam zijn in de woningbouw¹⁰.
- De minister van Financiën zal de vrijstellingsgrens van de prospectusplicht verhogen waardoor meer aanbiedingen van effecten aan het publiek worden uitgezonderd van de prospectusplicht.
- Er is een zeer ruim aanbod van programma's en regelingen om verduurzaming van het mkb te ondersteunen. Ondanks dat dit aanbod

¹⁰ Kamerstukken 2025/26, 32847, nr. 1352 en nr. 1383

goed gebruikt wordt, zien we ook dat veel ondernemers het totale aanbod niet meer kunnen overzien en hierdoor vastlopen. Ook zien we dat de administratieve druk van het aanvragen en verantwoorden van regelingen relatief hoog is. Daarom is vanuit KGG een interdepartementale werkwijze gestart met als doel om het simpeler te maken de juiste ondersteuning te vinden en om de administratieve last voor deze ondersteuning te verminderen¹¹.

- De minister van SZW gaat het toezicht voor het te laat melden van ziekte of herstel van werknemers bij het UWV anders inrichten (Wetsvoorstel handhaving sociale zekerheid¹²). Met dit wetsvoorstel hoeft UWV niet meteen een boete op te leggen aan de werkgever, maar kan ook eerst worden gewaarschuwd. Hierdoor krijgen werkgevers minder boetes opgelegd, wat naar verwachting ook leidt tot minder bezwaar- en beroepsprocedures. Ook werkt de minister van SZW aan een wetsvoorstel om het advies van de bedrijfsarts over de belastbaarheid van de zieke werknemer leidend te maken bij de toets die het UWV uitvoert op het re-integratieverslag (de RIV-toets). Hierdoor kunnen werkgevers uitgaan van het advies van de bedrijfsarts over de belastbaarheid en neemt het risico op een verlenging van de loondoorbetalingsperiode met maximaal 52 weken (loonsanctie) af.

Actie	Aantal regels
(Gedeeltelijk) schrappen	73
Stroomlijnen, standaardiseren en vereenvoudigen	63
Inzet EU (concreet)	30
Doelgroep verkleinen	20
Nader uitzoeken	9
Data / software oplossingen	8
Minder/ander toezicht	8
Verlagen frequentie verplichting	5
Termijnen verlengen	2
Totaal	218

Figuur 2: Handelingsperspectieven en instrumenten regeldrukvermindering

Samenwerken in vertrouwen

Dit ambitieuze plan zal in overleg met werkgeversorganisaties, brancheverenigingen, ondernemers, toezichthouders, uitvoerende instanties en andere stakeholders (zoals omwonenden, omgevingsdiensten, NGO's en vakbonden) worden uitgewerkt en uitgevoerd. Hier houdt het kabinet onder meer rekening met budgettaire consequenties. Dit is in lijn met een aanpak waarbij

¹¹ Kamerstuk II 2024/25, 32637, nr. 695

¹² Kamerstuk II 2024/25, 36785, nr. 2

publieke doelen worden gerealiseerd op een manier waarbij we gezamenlijk – overheid én ondernemers – werken op basis van vertrouwen.

Een voorbeeld van een beleidsterrein waar het kabinet nauw samenwerkt met het bedrijfsleven om regels werkbaarder te maken is het nieuwe anti-witwasbeleid. De minister van Financiën en de minister van Justitie en Veiligheid organiseren maandelijks sessies met stakeholders (beleidsmakers, toezichthouders, onder toezicht staande banken, Financial Intelligence Unit Nederland en OM), waarbij lastenreductie, naast het verhogen van barrières voor criminelen, een centraal punt is. Doel is om de antiwitwasregels werkbaarder te maken, voor zowel burgers als bedrijven. De betrokkenen ervaren dit als erg waardevol.

We zijn bezig met een omslag in denken en doen. Die moeten we als bedrijfsleven en overheid samen maken. Dat doen we bijvoorbeeld tijdens de OndernemersTop op 15 december als we vier hackathons houden om op vier specifieke thema's het 'aanvalsplan' verder vorm te geven.

Zo blijven we de komende maanden werken aan de doelstelling om 500 regels aan te pakken door te schrappen of te vereenvoudigen. De voortgang hiervan wordt weergegeven via de regeldrukteller op de regeldrukmonitor¹³. Daarnaast noem ik graag het meldpunt van het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) dat per 1 oktober jl. is gestart. Hier kunnen burgers, bedrijven en professionals samen met hun branche- of belangenorganisatie via de ATR-website digitaal melding doen van onnodige administratieve lasten en knellende regels. Via het contactformulier op de regeldrukmonitor kan ook met mijn departement contact worden opgenomen om melding te doen van onnodige regeldruk.

Eind 2026 zal ik aan uw Kamer rapporteren over de voortgang. Deze nieuwe aanpak, waarbij onder meer ondernemers en brancheverenigingen van de MKB-indicatorbedrijvenonderzoeken zijn betrokken en waarbij een concrete en ambitieuze doelstelling is gesteld, is in lijn met de doelstelling van de motie Van Zanten en Vermeer¹⁴, die hiermee is afgedaan.

Deze stap is nog maar het begin van een meer structurele inspanning die hard nodig is voor de verbetering van ons ondernemingsklimaat. Hiermee zetten we in op het behoud van onze concurrentiekracht en een goed investerings- en vestigingsklimaat. Met minder onnodige regeldruk scheppen we meer ruimte voor ondernemers om daadwerkelijk te kunnen ondernemen, investeren en groeien.

Vincent Karremans
Minister van Economische Zaken

¹³ Zie www.regeldrukmonitor.nl

¹⁴ Kamerstuk II 2024/25, 32637, nr. 672